



7 березня 2013 р. несподівано пішла із життя Ольга Анатоліївна Камінчук, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

О. Камінчук народилася 7 липня 1970 р. в м. Києві. Її батько – відомий український письменник Анатолій Семенович Камінчук, мати – літературознавець, кандидат філологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту літератури Надія Володимирівна Левчик.

У 1987 р. О. Камінчук закінчила із золотою медаллю середню школу №137 у м. Києві. Того ж року вступила на філологічний факультет Київського університету імені Тараса Шевченка, навчання в якому завершила 1992 р. за спеціальністю “Українська мова та література”, одержавши диплом з відзнакою.

Після закінчення університету трохи більше року, у 1992 – 1993 рр., О. Камінчук працювала бібліотекарем Центральної районної бібліотеки ім. В. Маяковського в Дарницькому районі столиці.

З листопада 1993 р. до листопада 1996 р. – навчання в аспірантурі Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. З кінця 1996 р. О. Камінчук незмінно вела наукову трудову діяльність в Інституті літератури, у відділі класичної української літератури, де пройшла шлях від молодшого до старшого наукового співробітника.

Наприкінці 1996 р. О. Камінчук захистила кандидатську дисертацію, за матеріалами якої згодом опублікувала монографію “Поетика української романтичної лірики: Проблеми просторової організації поетичного тексту” (К., 1998). У 2003 – 2006 рр. О. Камінчук перебувала в докторантурі Інституту літератури. У 2009 р. в Києві вийшла друком ще одна її монографія – “Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст.”, яка стала основою докторської дисертації (“Українська поезія ХІХ – початку ХХ ст.: художній дискурс”), успішно захищеної в березні 2011 р. Науковий доробок дослідниці, основу якого складають дві вагомні монографії, доповнює понад шість десятків статей, публікованих у журналах та збірниках.

У працях О. Камінчук із проблем поетики української романтичної лірики розглянуто кілька рівнів структурованості лірики українських поетів-романтиків: від метричних особливостей до художніх мотивів та ідей. Монографія та статті, присвячені цим проблемам, охоплюють значний хронологічний відрізок (від творчості Л. Боровиковського, В. Забіли, романтичної поезії Т. Шевченка до М. Старицького, Б. Грінченка й ранньої творчості Лесі Українки), вирізняються глибиною проникнення у структурну специфіку поетичного тексту, плідним синтезом літературознавчих і лінгвістичних методів аналізу, переконливою достовірністю результатів опрацювання художнього матеріалу.

Ще один вагомий науковий крок молода дослідниця здійснила в монографії та докторській дисертації, у яких об’єктом дослідження стала українська поезія кінця ХІХ – початку ХХ ст. Як основу наукового розгляду тут запропоновано структурно-семантичний аналіз поетичного тексту; з цією метою науковець активно залучала методи і прийоми феноменологічного, герменевтичного, структурно-семіотичного підходів, елементи рецептивної естетики. Молода авторка виокремила кілька парадигматичних моделей української поезії кінця (власне, останньої чверті) ХІХ – початку ХХ ст., у рамках яких по-новаторськи проаналізувала тематично багатоаспектну, багатожанрову творчість Я. Щоголева, І. Манжури, М. Старицького, П. Куліша, І. Франка, Б. Грінченка, В. Самійленка, О. Олесья, М. Вороного, М. Чернявського, Б. Лепкого, Лесі Українки, фахово прочитала сторінки творчої

спадщини менш відомих постатей – Г. Чупринки, С. Чарнецького, М. Філянського та ін. У працях О. Камінчук, що стосуються цієї проблематики, практично вперше у вітчизняному літературознавстві здійснено наукову рецепцію української поезії зазначеного періоду як цілісного естетичного явища, розроблено новаторську концепцію її структурно-типологічної класифікації, всебічно проаналізовано провідні естетичні тенденції розвитку.

Новою гранню талант молодшої дослідниці розкрився в роботі над розділами “Українська поезія 80 – 90-х років XIX ст.” та “Українська поезія кінця XIX – початку XX ст.” для відповідно 7-го та 9-го томів нової академічної “Історії української літератури” у 12 томах. У розділах, написаних О. Камінчук, подано багатоаспектний системний розгляд цієї важливої сфери українського письменства, запропоновано цікаве й новаторське прочитання поетичних текстів.

У науковому доробку дослідниці – низка статей для “Шевченківської енциклопедії” та інших енциклопедичних видань. О. Камінчук виступила співавтором програми з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, розробленої в Інституті літератури.

У 2010 р. О. Камінчук присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника. Її монографія “Художній дискурс української поезії кінця XIX – початку XX ст.” удостоєна Наукової премії ім. Сергія Єфремова (2010). О. Камінчук була членом Вченої ради Інституту літератури (з 2011 р.), членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій при Інституті літератури (з 2012 р.).

Несподівана, передчасна смерть Ольги Камінчук вразила колектив Інституту літератури, усю наукову філологічну громаду. Друзі, колеги, що були свідками її наукового творчого зростання, пов’язували з нею сподівання на нові глибокі дослідження українського письменства. На робочому столі О. Камінчук залишилися недописані праці, матеріали до нових монографій, зокрема про поезію М. Вороного. Цей світ залишила людина, що була сповнена доброзичливістю й лагідністю, світла особистість, котра любила життя і все прекрасне в ньому.

З нами залишаються талановиті наукові праці Ольги Камінчук, її задуми, які вона не встигла втілити. З нами залишається назавжди її прекрасний, світлий образ.

---

Із глибоким болем сприйняли ми звістку про таку дочасну кончину Ольги Камінчук. Ми, члени кафедри української літератури і компаративістики Черкаського національного університету, знали і щиро шанували Ольгу Анатоліївну як авторитетного, талановитого вченого-літературознавця й добру, скромну людину. Ми неодноразово з радістю зустрічали її в Черкасах на різних наукових форумах, ми користувалися й користуємося її науковими здобутками, ми вірили і сподівалися, що в Україні зростає ще одна першорядна дослідниця красного письменства... Тому її відхід у вічність сприймається особливо гостро і скорботно. Висловлюємо щирі, глибокі співчуття мамі Надії Володимирівні Левчик, усім рідним, усім Вам, шановні наші колеги, усім, хто знав і шанував Ольгу Анатоліївну Камінчук. Хай їй буде вічна пам’ять і Царство Небесне.

У цю скорботну хвилину поділяємо Ваше невимовне горе.

*Завідувач Володимир Поліщук і весь колектив кафедри*

*м. Черкаси*